

Irene Kajo

Yhdellä
meistä on
kokemus
epäasiallisesta
kohtelusta

WSOY

Irene Kajo

**Yhdellä
meistä on
kokemus
epäasiallisesta
kohtelusta**

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

© IRENE KAJO JA WSOY 2024
ISBN 978-951-0-49534-6
WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
PAINETTU EU:SSA

I

Sinä olet aikuinen.
Sinulla on asunto.
Sinulla on työpaikka.
Sinulla on vakaa talous.
Sinulla on aviomies.
Sinulla on lapsia.
Sinulla on perhe.

Olet terve.
Olet aikuinen.

Olisit voinut kieltäytyä.
Olisit voinut sanoa ei.

LAUTTASAARESSA ON pieni toimitila. Iso ikkuna avautuu hiljaiselle kadulle, mutta nyt sen eteen on vedetty valkoinen verho. Huoneessa on hämärää, maaliskuun kalsea valo ei riitä sitä kirkastamaan. Muovinen lattia on edelleen tahrainen, vaikka se on pesty monta kertaa. Keskellä huonetta vihertävän harmaassa muovimatossa on pieni repeämä.

Olen lattialla nelinkontin alasti ja tuijotan repeämää. Jos nostan päätäni, saan rangaistuksen. Hetki sitten vilkaisin H:ta, ja silloin hän paukautti minua bambukepillä kivuliaasti jaloille ja pakaraille. Kuulen miten jotakin räpsähtää selkäni takana. Kuin kuminauha. Jotain venyy ja palautuu. Kohta tämä loppuu. Katselen ruumistani etäältä, katonrajasta.

Siellä olen kontallani lattialla. H laittaa hitaasti kumi-hanskan käteensä.

TEATTERIKORKEAKOULU, ENSIMMÄINEN työpäivä. Katson pöydälle asettamiani kuvia. Niiden tarkoitus on vahvistaa minua, tai ehkä ennemminkin muistuttaa siitä, että koulun ulkopuolella on maailma, jota en saa unohtaa.

Olen ollut vapaa ja köyhä niin kauan, että työpaikka *Suomen arvostetuimmassa taidekoulussa*, kuten mantra kuuluu, ei ole ainoastaan autuaaksi tekevä lahja. Yhdessä kuvista Ida Aalberg on ehkä juuri astumassa mustien verhojen keskeltä lavalle mutta kääntää vielä katseensa minuun. Se on totinen, iloton katse, mutta täynnä tahoja. Toinen on kehystetty litografia, jossa Don Quijote katsoo uhmakkaasti edessään seisovaa leijonaa, käsi miekan kahvalla. Kolmas on mustavalkoinen valokuva opiskeluvuosiltani, kasvoistani, leukani on kiinni muovisessa tanssimatossa, katse tähyää intensiivisesti jotain kuvan ulkopuolelta. Toinen puoli varjossa, toinen valossa. Nämä kolme kuvaa ovat oma pieni alttarini, joka kiinnittää minut maailmaan, joka odottaa pyhätön ulkopuolella, tosin en kutsu rakennusta enää jumalan temppeliksi, kuten silloin, kun yritin päästä tänne opiskelijaksi. Ja yritin usein.

Kerta toisensa jälkeen seisoin entisen saippuatehtaan edessä ja seurasin, miten ihmisiä meni sisään ja taiteilijoita tuli ulos. Katsoin jättimäisiä ovia ja tiesin, ettei minul-

la ollut sisälle asiaa. Mutta silti, eräänä keväisenä aamuna Sörnäisten rantatien puoleiseen oveen liimatussa nimelistassa oli nimeni, kuudentena. Ympärilleni oli pakkautunut opiskelijoita, joista osa itki, osa nauroi ja osa vain tuijotti nimilistoja, poistui sitten kutistuneen oloisena.

On aika todistaa, että ansaitsen työpaikkani. Vaellan verkkareissa päivästä toiseen, sillä nyt on sallittua pitää virttyneitä ja joustavia vaatteita. Ne tuovat uskottavuutta. Meikata ei saa liikaa, eikä laittaa tukkaa. Välillä istun hiljaa tupakkakopissa ja kuuntelen keskustelua, joihin minua ei ole kutsuttu. Eikä kutsuta. Koulun sisällä on hierarkia. Korkeimmalla siinä ovat näyttelijäntytön opiskelijat ja heidän opettajansa. Näyttelijäntytön professoreita kuunnellaan aina hieman pidempään, he saavat valita parhaimmat opetussalit, heidän toimintaansa resursoidaan enemmän. Minä opetan toisessa koulutusohjelmassa. Näyttelijäntyö on teatterin kuninkuuslaji, sen ydin. Sitä paitsi näyttelijäntytön koulutusohjelmaan hakee vuosittain yli tuhat hakijaa, ja vain kaksitoista pääsee sisälle. Se, jos mikä, kertoo erityislaatuisuudesta, erityisihmisyydestä. Pääsykokeissa poliisin Karhuryhmän psykologi haastattelee hakijoita, jotta saadaan selville, ovatko he niitä, poikkeusyksilöitä. Niitä, joissa yhdistyy sekä resilienssi että kyky haltioitua.

Kävelen aulan halki kohti ruokalan jonoa, joka ulottuu torille saakka, joksi koulun isoa katettua aulatilaa kutsutaan. Seison tuhansilla pienillä puupaloilla päällystetyllä lattialla. Lasinen katto on korkealla, aurinko paistaa suoraan sisään ja lämmittää meitä. Vuonna 1994 täällä oli

kylmä, kiinteistö oli hylätty. Estonian onnettomuuden uhreja tuotiin rakennukseen tunnistettavaksi.

Ohitseni kulkee tunnettuja näyttelijöitä, ohjaajia, dramaturgeja. Olen sisällä ja kuitenkin ulkona. Nykyään tämä on työpaikkani ja kaikki fantasiat on lyöty todellisuudella kanveesiin. Liian pikaisesti. Olisin voinut leijua edes hieman pidempään siinä ilossa, että sain paikan, jota niin moni muu tavoitteli. Tämä taidekoulu on laitos, jossa ylläpidetään monimutkaisia vallan rakennelmia. Sen tajuamiseen en ole tarvinnut kuin muutaman kuukauden.

Makea kaalilaatikon tuoksu tulvii ruokalasta. Opiskelijat nauravat, laulavat ja puhuvat kovaan ääneen, kuten asiaan kuuluu. Ruokapöydän alla joku on kyyryssä päässään punainen tonttulakki. Mätän kasan kaalilaatikkoa lautaselle ja etsin pöydän. Laitan eteeni *Nykyteatterikirjan*, haluan istua yksin. *Mä en jaksa enää, mä oon niin paska, niin paska*, nuori tyttö itkee viereisessä pöydässä. Joukko luokkatovereita tiivistyy hänen ympärilleen lohduttamaan. *Sä vedit musta tosi hyvin, mulla oli kans viime viikolla ihan paska olo mun kohtauksen kanssa*. Tyttö rauhoittuu, hymyileekin jo vähän. Samassa tunnelma sähköistyy. Taiteilijaprofessori astuu ruokalaan. Hän käy harvoin syömässä täällä. Viereisessä pöydässä ei enää itketä, nyt siellä nauretaan hieman liian kovaa. Taiteilijaprofessori seisahtuu hetkeksi. *Miten on mennyt? Tosi hyvin, aika vaikee teksti. Niin, klassikot ovat vaikeita, siksi niistä voi oppia jotain*. Seuraa kiivasta nyökyttelyä. Taiteilijaprofessori lähtee ja tunnelma rauhoittuu, mutta kaalilaatikko saa silti ruokalan tuoksumaan lievästi ulosteelta.

MÖKKIREISSU PERHEEN KANSSA, mieluemmin piste-
lisin itseäni neulalla. Mutta tässä sitä mennään kolmen
päivän reissulle. Auton takapaksi on ääriään myöten
täynnä tavaraa. Koko aamun olen pakannut, selviteltyt
jääkaapin sisältöä, kastellut kukkia, valmistellut eväitä,
sillä neljän tunnin matka mökille vaatii yhtä paljon ruo-
kaa kuin päivän kestävä marssi metsässä. On lokakuu.
Ollaan harmauden ytimessä. Puissa on satunnaisia lehtiä,
taivas on pilvistä tehty kupu. Sumu nousee maasta ja
tihkuttaa vettä. Toivottavasti otin kaikille kumisaappaat.

Mökin piha on vettynyt ja niljainen. Sisällä on kosteaa
ja hyytävän kylmää. Vaikka väsyttää, pitää ensimmäiseksi
laittaa uunit päälle, sen jälkeen juosta saunalle. Uppo-
pumppu päälle ja jäinen vesi valuu hitaasti pataan. Lap-
set valittavat. Heillä on nälkä, vaikka noin puoli tuntia
sitten he söivät isot tonnikalapatongit, smoothiet, banaa-
nia ja kaksi riviä suklaata. Mies näpyttää puhelinta. Minä
asettelen ruokia jääkaappiin, petaan sänkyjä, keitän vettä,
jotta lapset saisivat kuumaa kaakaota. *Miksi me tultiin
tänne, kylmä, täällä on ällöttävää*, pienempi narisee.

Keittiön pöytä on täynnä hiirenpapanoita. On jo
pimeää. Märkä mutainen piha imee kaiken valon. Katu-
valoja ei ole. Lähimpään naapuriin on kolme kilomet-
riä. Kädet ovat kohmeessa. Mies menee saunalle lisää-
mään puita. Lapset istuvat viltteihin käärittyinä sohvalla

ja katsovat puhelimesta videoita. Pienelle tulee pissihätä, mutta hän ei suostu ulkokuusiin. Lähden etsimään pot-
taa ulkovajasta. Sillä aikaa toisen kaakao on kaatunut
viltille. Se täytyy ottaa mukaan Helsinkiin, täällä ei voi
pestä mitään. Saunan jälkeen lapset paketoidaan tyyty-
väisinä useiden peittojen alle, he nukahtavat pian. Mies
kuiskaa *nyt olisi mahdollisuus*. Ei, nyt ei todellakaan ole
mitään mahdollisuutta.

Olemme täällä, koska halusin lähteä. Tarvitsin etäi-
syyttä Teatterikorkeakouluun, joka on täynnä keskuste-
luja kuin suonsilmiä. En osaa väistää niitä. Haluan tie-
tää, miksi näyttelijäntyön professorin rekrytointi *meni
päin persettä*, miksi lehtori A aikoo lähteä, jos näytte-
lijä T saa paikan, miksi kollega itki, kun tuli kokouk-
sesta, ja miksi niin moni on yhtä aikaa sairauslomalla.
Työpaikka on täynnä latautuneita käytäväkeskusteluja,
salaisuuksia, katseita, hierarkioita, joita ei virallisesti ole
olemassa, tunteita, jotka etsivät paikkaansa tulla todis-
tetuiksi. Seison niiden keskellä ja alan ymmärtää, mitä
tarkoittaa pysyvä työpaikka.

Nousen keittämään kahvia ja lisään puita uuniin. Sade
on tauonnut, pieni valonkaistale näkyy pilvien välistä.
Saan houkuteltua vanhemman lapsen mukaani metsään
suklaakekseillä ja pillimehulla. Hän kulkee vieressäni ja
tuijottaa herkeämättä maata. Männyneulasten ja leh-
tien seasta voi vielä löytyä aarteita. Ei vaikuta hyvältä. On
luultavasti liian myöhäistä. Sitten katse tarkentuu, musta
kiiltävä kuori välähtää polun reunassa. Äh, pelkkä ylä-
ruumis. Vain kokonaisista on iloa. Vihdoin tärppää. *Äiti,*

mä löysin, mä löysin sitin. Totta. Lapsella on kädessään kokonainen virheetön sittisontiainen. Kuollut. Tai ihan varmoja ei vielä voida olla. Kerran keräsin niitä lenkillä kolme kappaletta tulitikkurasiaan, mutta kotona lämpimässä ne virkosivat, olivat vain horteessa. Vapautin ne parvekkeelle. Löydämme vielä kaksi. Se on kohtuullinen tulos.

Kun palaamme kotiin, asettelen sittisontiaiset olohuoneen ikkunalaudalle. Siinä on kuivaa ja patterista tulee lämpöä, ikkuna vetää myös sen verran, että mahdolliset hajut haihtuvat. Ne ovat jo itsessään kuin koruja. Kun laitan niiden päälle väritöntä lakkaa, ne säilyvät hyvin. Vanhimmat omistamani ovat jo yli kymmenen vuoden takaa, silti ne ovat kuin uusia. Näistä tulee koristeita mustaan hiuspantaan. Syksy on täynnä juhlia uudessa työyhteisössä, on lehtorien iltakoulua, pikkujouluja ja kruunun jalokivenä Näyttelijäntyön koulutusohjelman 75-vuotisgaala. Aion pistää nahkahousut jalkaan ja pannaan päähän. Olkoon se uniformuni, vähäpätöinen suojakilpi minun ja tämän silmäkkeensä syvyyyksiin houkuttelevan instituution välissä.

ISOSSA SALISSA SOI elektroninen sovitus Vuorenpeikkojen tanssista. Tila on täynnä taiteilijoita, taiteilijoiksi opiskelevia ja taiteilijoita, jotka opettavat sitä, miten tullaan taiteilijaksi. Korotetulla lavalla taiteilijaprofessori puhuu etiikasta taiteessa ja #metoon vaikutuksista taideopetukseen. Kaiken tämän keskelle H ilmestyy vaaleanpunaisesta savupilvestä. Hänellä on merenturkoosia välkkyvä paljettimekko, sininen peruukki kiertää lettinä päätä pitkin kuin käärme, valkoiset ohuet jalat, jotka jatkuvat kohti mekon lyhyttä helmaa. Mekko on niin tiukka, että penis piirtyy selvästi esille.

H kävelee luokseni, sanoo pehmeästi *hei*, katsoo minua, hänen silmänsä ovat imupaperia, joihin hän minut pyydystää. Katse on houkuttelu ja haaste. Avoimen eroottinen, haastava ja samalla viattoman kutsuva. Olisi esitys yhdelle katsojalle kerrallaan. *Haluatko osallistua?* Sydämeni tykyttää, nieleskelen, en väistä katsetta. Nousen ja tartun H:n käteen. Hän kuljettaa minut sivummalle ja kertoo esityksestään, jossa tehtäväni olisi puhua siitä, miltä tuntuu olla katseen kohteena samalla kun hän luonnostelee muotokuvaa minusta. Voin olla vaatteet päällä tai alasti. Hän katsoo minua kuin lahjaa tai pakettia, jonka pian avaa. Katsoo minua, katsoo ruumistani. Silmillään jo koskettelee minua. Käsi vaeltaa pitkin selkääni, pakarointia, rintoja. Professori puhuu

etiikasta, opiskelijat taputtavat. Sanon, että minun pitää hieman miettiä. Esitys kuulostaa todella kiinnostavalta. H kallistaa päätään silmiään surullisesti räpsytellen: *Myöhemmin voi olla jo liian myöhäistä*. Sitten hän on poissa.

Palaan pöytäni ja tilaan uuden kaljan. En ymmärrä miksi en mennyt mukaan. Juon kaljan loppuun ja yritän löytää H:n, mutta turhaan. Kotimatalla etsin netistä tietoja hänestä. H on tehnyt paljon, ohjannut, tutkinut, kirjoittanut ja esiintynyt. Löydän valokuvia ja videoita. Selailen arvioita hänen esityksistään. Niissä mainitaan sellaisia sanoja kuten *ennakkoluuloton, rohkea, ruumiillinen, aistillinen, syvällinen, valtarakenteita purkava*. Olen pelkuri. Hän tarjosi mahdollisuutta kokea jotain uutta, mutta minä sanoin ei.

Muutamaa päivää myöhemmin seison torilla ja odotan opiskelijoita. Olemme lähdössä Helsingin kaupunginmuseoon näyttelyyn, jonka teemana on henkilökoh-taisuus taiteessa. Toisen kerroksen käytävään syttyy valo ja näen tutun laiha hahmon. Se on H. Mitä hän täällä tekee? Onko H töissä täällä? En tiedä vielä keitä kaikkia talossa työskentelee. Alkusyksystä vielä moikkailin ihmisiä reippaasti käytävillä, ennen kuin opin, että tietyt professorit eivät tervehdi koskaan, eikä tapana ole tervehtiä opiskelijoita ollenkaan, paitsi oman koulutusohjelman. Valo toisessa kerroksessa loistaa kuin majakka, vaikka H on jo poissa.

Opiskelijat alkavat kokoontua ympärilleni. He ovat kovaäänisiä ja riehakkaita. Sellainen olin itsekin, kun vielä opiskelin täällä, kun halusin olla *oikea* näyttelijä. Kou-

lussa oli silloin mahdollisuus osallistua entisten turkka-
laisten vetämälle kurssille. Ilmoittauduin sinne riemulla.
Juoksin portaita ylös ja alas, itkin ja oksensin harjoitusten
välillä. Yksi suosikkiopettajistani seiso i edessäni ja huusi
niin lujaa, että hänen kasvonsa olivat joulupukinpunaiset.
Muutenkin hän näytti joulupukilta, kun sylkipisarat len-
sivät hänen valtavan partansa syvyyksistä kasvoilleni, osa
suoraan suuhuni. Sitten pitikin jo vihata ja ilmaista kii-
hottumista ja halua. Nylkytin lantiolla jumppasalin lat-
tiaa ja opettel in panohengitystä. Joku kysyi, voitaisiinko
näitä fyysisiä olotiloja jotenkin purkaa, sillä päivät alkoi-
vat kolmen tunnin fyysisillä harjoituksilla, joiden jälkeen
alettiin olla *vireessä* ilmaisemaan tunteita. Ei, vastasi joh-
tava opettaja, ei niin tehty silloinkaan, kun he opiskelivat.

Itkin joka päivä, söin neuvosta magnesiumia lihas-
kramppeihin, joita sain äärimmäisestä fyysisestä rasi-
tuksesta. Opin, että on olemassa niin suuria taiteilijoita,
että heitä eivät koske tämän yhteiskunnan säännöt ja lait.
Opin, että ne, jotka ovat tehneet loisteliaan uran, kestivät
Turkan opetuksessa, ja ne, jotka eivät, *voi voi, missähän
mahtavat olla* (tähän kohtaan pientä naureskelua opet-
tajien taholta). Ei siitä ole kuin kahdeksan vuotta, kun
olin ”turkkakurssilla”.

Maksaahan koulu meidän liput, opiskelijan kysymys
havahduttaa minut. Joo, maksaa. *Entä ratikkalipun*. Ei
sitä, kun se on Helsingin sisäinen matka. *Jos mä saan
sakot, se on sun vastuulla, ei mulla oo rahaa*. Koko mat-
kan museoon tarkkailen raitiovaunun ovia tarkastajien
varalta.

SITTEN TAPAHTUU IHME. Kiepun metrossa kädensijaksi tarkoitettua metallitankoa ympäri. Vielä kerran avaan Ison säätiön sivut ja tuijotan myönnettyjen apurahojen listausta. *Rajaton ruumis, rajattu maailma. 175 000 euroa.* Teatteria, kuvataidetta ja kirjallisuutta yhdistävä hanke, jossa olen mukana, on saanut monivuotisen rahoituksen ja työryhmäni osana sitä apurahaa usealle vuodelle. Rahaa tehdä taidetta. Se on uskomatonta, järjetöntä ja väärin, sillä nythän minulla on työpaikka. Vuotta aiemmin tämä apuraha olisi ollut elämäni pelastus, nyt se on ikään kuin ylimääräistä. Liiallista. Ehkä tämä on korvaus kaikista niistä köyhistä vuosista, kymmenistä esityksistä, jotka tein palkatta. Haluan ajatella niin. Aloitan soittoringin työryhmäni jäsenille. *Me saatiin rahaa, itken puhelimeen.*

Illalla menemme baariin, hybriksen vallassa tilaamme kolme pulloa kuohuviiniä. Alkoholin naurattaessa minut jälleen kerran itkuun kiitollisuudesta H ajelehtii mieleeni, kevyesti. Hänen suuret lempeät silmänsä, valkoinen ohut käsi ojentuneena minua kohti. Ehkä voisimme kutsua hänet mukaan. Voisin siirtää osan omasta apurahastani hänelle. Saisimme ryhmäämme asiantuntijan. Sillä sitä hän on. Hän vetää minua puoleensa kuin harvinainen kasvi jyrkänteen reunalla, vaatimaton ja vaarallinen. Yksi ainoa tumma kukka roikkuu raskaana ohuen

varren päässä. On saatava lisää tietoa H:sta. Työpaikalla yksi kollegoista on samassa lukupiirissä hänen kanssaan. *No, millainen hän on*, haluan tietää. Uskaltaisiko häntä pyytää mukaan produktioomme. *Hän vaikuttaa fiksulta, vähän hiljainen, mutta kiltin oloinen*, kollega pohtii. Kiltin oloinen. Se on tärkeää, ehkä tärkeintä.

Viikon päästä tapaamme työryhmän kanssa. Kerron H:sta ja hänen taiteestaan ja kirjoituksistaan, halustani kutsua hänet osaksi hanketta. Työskentelymme teema, koettu ruumiillisuus esityksessä, voisi syventyä hänen avullaan. Olen innoistani, muu työryhmä ei niinkään. Mutta olen riittävän vakuuttava. Työryhmään kuuluva Ystäväni kiinnostuu, kun näytän pätkiä H:n esityksistä.

H istuu yksin karussa betonihallissa ja puristaa munan rikki käsissään, keltuainen valuu paljaalle vartalolle. H nuolee hedelmiä lähikuvassa, taustalla kuuluu jumputtavaa diskomusiikkia. H lyö kepillä tunnistamatonta osaa ihmisen vartalosta, joka pilkistää jätesäkkien keskeltä. H katsoo kameraa, silmät eivät räpsy, suun edessä on pala ilmastointiteippiä.

Päätämme työryhmän kesken, että toteutan Ystäväni kanssa erillisen projektin, johon pyydämme H:ta mukaan. Muiden lähdettyä jääme vielä Ystävän kanssa harjoitussaliin. Olemme innoissamme. Jos kerran käsittelemme esityksissämme ruumiillisuutta, meidän tulee myös koetella itseämme ruumiillisesti, asettua alttiiksi. Emme voi odottaa sitä vain katsojilta, altistaa heitä kokeiluillemme, jos emme ole ensin itse valmiita menemään pidemmälle. On aika luopua hallitusta etäisyydestä.

Illalla naputtelen hermostuneena viestiä H:lle peläten, ettei hän ole kiinnostunut. Kerron, että olisin halunnut osallistua hänen esitykseensä, mutten ollut vielä tarpeeksi rohkea, ja että olen tutustunut hänen taiteeseensa ja että se on ravistellut käsityksiäni siitä, millaisia esityksiä voi tehdä. Olen ymmärtänyt, että henkilökohtainen, ruumiillinen ja intiimi esitys voi silti olla selvärajainen ja turvallinen. Kerron hankkeestamme. Ei kulu kuin puoli tuntia, kun vastausviesti kilahtaa työsähköpostiin ja sovimme tapaamisen parin päivän päähän.

Odotan häntä Hakaniemessä kahvilassa, pulssi saa paidan värisemään. Katselen isoista ikkunoista kadulle, ja sitten: sieltä hän saapuu. H:lla on yllään viittamainen asu, joka liikehtii tuulella kuin huntu tai mustan ratsastajan viitta. Ovi avautuu, ilmavirta huojuuttaa katossa roikkuvaa peltistä valaisinta. Hän lennähtää luokseni, avaa kätensä kuin linnun siivet, ja sujahdan halaukseen, viitan poimuihin, kuin olisi aivan tavallista halata tuntematonta ihmistä näin. Hetken olen silkkisten kankaiden sisässä, ja tunnen hänen ruumiinsa, kovat kylkiluut omaa pehmeää lihaani vasten, pitkät sormet avautuen selkääni kuin viuhkat.

Värisen ja juon kaljaa. H teetä. Hän kallistuu minua kohti, lähes kiinni polviinsa kumartuen, niin kiinnostunut hän on minusta, tai siis tästä hankkeesta, jota nyt hänelle esittelen. Hänen suuret tummat silmänsä, runsaat ripset, kaunis posliininukke. *Kiinnostavaa*, hän huokaa, *minun ydinosamistani*, hän toteaa ja jatkaa, että hankkeen teemat ovat hänelle tuttua kamaa, niin tai-

teessa kuin bdsm-kuvioissa. Puhumme hänen esityksensä, johon en osallistunut. H hymyilee, hän kyllä muis-
taa minut ja pettymyksensä, kun en lähtenyt mukaan.
*Suurin osa ihmisistä on niin normiensa rajoittamia. He
eivät uskalla kokea mitään uutta. Eivät ymmärrä mitä
kaikkea taide voi olla.*

Kerron, että hankkeessa haluamme mennä kohti tun-
tematonta, että rajojen koettelu kiinnostaa meitä. H nyö-
kyttelee, hän ymmärtää, että nyt on oltava huolellinen.
Me tulemme tekemään taideharjoituksia ja esityksiä. Hän
kertoo olevansa tarkka eettisyydestä. Vaikka hän kosket-
taisi minua ja minä häntä, se kosketus ei kuulu henkilö-
kohtaisen alueelle, se on taidetta. Tämä raja on tärkeä.
Hän voi olla taiteen sisällä henkilökohtainen ja rikkoa
rajoja, mutta ei sen ulkopuolella. En ihan ymmärrä, mitä
hän tarkoittaa. Mietin, miten tuollainen rajanveto voisi
onnistua. Mutta hän tietää paremmin. Me tarvitsemme
häntä, nyt tajuan sen kirkkaasti.

Matkalla kotiin soitan Ystävälle ja kysyn, mitä on
bdsm. Häntä naurattaa, etten tiedä kirjainyhdistelmää,
mutta valistaa sitten. Vatsaani nipistelee kuin huvipuisto-
laitteen jonossa. Ehkä voimme tutustua jopa näihin tek-
niikoihin, jos ne kerran voivat olla osa myös taiteen teke-
mistä, kuten H kertoi.

Viimein tapahtuu jotain. Olen taiteen tekijänä lepäil-
lyt turvasatamassa tehden älyllistä esitystaidetta, jossa
hiki ei haise, jossa ruumis on hillitty ja hallittu. Nyt olen
matkalla kohti tuntematonta.

Sinä olet aikuinen.
Sinulla on asunto.
Sinulla on työpaikka.
Sinulla on vakaa talous.
Sinulla on aviomies.
Sinulla on lapsia.
Sinulla on perhe.

Olet terve.
Olet aikuinen.

Olisit voinut kieltäytyä.
Olisit voinut sanoa ei.

9 789510 495346

www.wsoy.fi

84.2

ISBN 978-951-0-49534-6